ויקרא ד °ולקח הכהן מדם החטאת" שתהא קבלה לשם חטאת, ואשכחן שחיטה וקבלה, זריקה מנלן [א] דאמר קרא °וכפר עליו הכהן מחטאתו" שתהא כפרה לשם חטאת, אשכחן שנוי קדש, שנוי בעלים מנלן? אמר קרא "עליו" *עליו ולא על חבירו, אשכחן למצוה, לעכב מנלן? בדאמר רב הונא בריה דרב יהושע 'חטאת חטאתו' הכא נמי 'חטאת חטאתו', אשכחן מצוה בשנוי קדש, וזריקה בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב, לעכב [ב] בכל עבודות בשנוי קדש [ג] ובשאר עבודות בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב מנלן? אמר ר' יונה אתיא 'מחטאת נזיר' דכתיב °והקריב הכהן לפני ה' [ד] ועשה את חטאתו ואת עולתו" שיהו כל עשיותיו לשם חטאת, [ה] אשכחן שנוי קדש, שנוי בעלים מנלן (א) [ו] (אם אינו ענין לשנוי קדש תנידהו ענין לשנוי בעלים אשכחן למצוה לעכב מנלן) אמר רב הונא [ז] [בריה דר"י] 'חטאת חטאתו' מתקיף לה רבינא אלא מעתה 'עולת עולתו' מאי דרשת ביה ולרבינא 'מנחת מנחתו, נסך נסכו' מאי דרשת בהו? [ח] ההוא *מבעי ליה מנחתם ונסכיהם בלילה, מנחתם ונסכיהם אפי' למחר, אלא 'עולת עולתו' מאי דרשת (ב) בהו? ותו מי גמרי מהדדי: חטאת חלב מחטאת נזיר לא גמרה שכן יש עמה דמים אחרים, חטאת נזיר מחטאת חלב לא גמרה שכן כרת? [ט] אלא אמר רבא אתיא מחטאת מצורע דכתיב ויקרא יד °ועשה הכהן את החטאת" שיהו כל עשיותיו לשם חטאת, ואשכחן שנוי קדש, שנוי בעלים מנליה? אמר קרא שם °וכפר על המטהר וגו'" על המטהר זה ולא על המטהר חבירו, ואכתי מי ילפא מהדדי: חטאת חלב מחטאת מצורע לא ילפא שכן יש עמה דמים אחרים, חטאת מצורע מחטאת חלב לא גמרה שכן כרת, [י] מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי, בהי לא לכתוב, [לא לכתוב] רחמנא 'בחטאת חלב' ותיתי מהנך, מה להנך שכן יש עמהם דמים אחרים, לא לכתוב רחמנא 'בחטאת נזיר' ותיתי מהנך מה להנך שכן אין להן שאלה, לא לכתוב רחמנא בחטאת מצורע ותיתי מהנך מה להנך שכן אין באין בדלות, אלא אמר קרא שם ז °זאת התורה לעולה ולמנחה וגו'" הקישו הכתוב לשלמים מה שלמים בין שנוי קדש בין שנוי בעלים בעינן לשמן למצוה אף חטאת בין שנוי קדש בין שנוי בעלים בעינן לשמן למצוה, הילכך מצוה משלמים, והנך קראי לעכב, ואשכחן חטאת חלב דכתיב בה "לחטאת"

חטאת

ולקח הכהן. לשון קבלה הוא: **וכפר.** היינו בזריקה, הולכה לא אצטריך קרא דבכלל קבלה [יא] (היא מתרבית) ליה: **אשכחן למצוה כו'.** ואי קשיא מצוה מהיקשא דזאת התורה משלמים, אתיא כשאר כל הזבחים? אין הכי נמי, ומסקנא מהתם יליף לה לקמיה ומפירקא הוא דמהדרינן דכתבו כולהו בגופיה: **כדאמר רב הונא כו'.** לקמן בשמעתין: **חטאתו.** "וכפר עליו הכהן מחטאתו" (כשזרק דמו לשמו חטאתו) מדהוה ליה למכתב 'מחטאת' וכתיב ו"ו יתירא למדרש בה 'לשם בעלים': **אשכחן מצוה בשנוי קדש.** בכל עבודות וזריקה אשכחן בה מצוה ועכוב בשנוי בעלים דהאי "מחטאתו" [יב] (נמי) בזריקה כתיב שהיא הכפרה: **לעכב בכל עבודות בשנוי קדש.** שלא למדנו לאחד מהן ושאר עבודות לבד מזריקה בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב מנלן: **שיהו כל עשיותיו לשם חטאת.** ולמצוה לא אצטריך קרא דהא נפקא לן משאר חטאות והאי לעכובא: [ה"ג בס"א] אשכחן שנוי קדש שנוי בעלים מנלן: **אמר רב הונא כו'.** גבי נזיר כתיב "ועשה את חטאתו ואת עולתו" [יג] הרי למצוה וכשלמים מה שלמים לא חלקת בהן בין זריקה לשאר עבודות בשנוי בעלים למצוה אף חטאת לא תחלק בין זריקה לשאר עבודות לעכב הרי לך מצוה ועכוב בין בשנוי קדש בין בשנוי בעלים כך נ"ל וכן יש לפרש גבי חטאת מצורע לקמן כ"ל: **ולרבינא.** דלא קשיא ליה אלא עולת עולתו, מנחתו ונסכו דכתיבי נמי גבי נזיר אמאי לא קשיא ליה: **ספוקא מיבעי ליה.** כי היכי דדרשינן לכל מנחתם *ונסכיהם [יד] בלילה ואפי' למחר שיוכשרו [טו] לבא למחר (ג) לבא בלילה [טז] הכי נמי דרשינן להאי ועשה את מנחתו [יז] כל זמן שיעשנו הוא קרוי מנחתו ונסכו של זה אע"פ שלא קרבו עם זבחו: **מי גמרי.** שאר חטאות וחטאת נזיר מהדדי דתמצי לומר חד למצוה וחד לעכב, סתם חטאת קרי 'חטאת חלב' משום דשכיחא טפי: **שכן כרת.** מכפרת על חייבי כרת אלמא לא גמרי מהדדי וכיון דלא גמרי מהדדי תרווייהו למצוה אצטריכו: **ואשכחן שנוי קדש.** ולעכב דהא נפקא לן מצוה לעיל בשאר חטאות: **וכפר על המטהר.** סיפיה דועשה הכהן את החטאת הוא [יח] (ועל המטהר) אכולהו עשיות קאי: **ותיתי מהנך.** נזיר ומצורע: **שאלה.** נזיר נשאל לחכם ועוקר נזירתו ופטור מן הקרבן: **שכן אין באין בדלות גרסינן.** שאין [יט] *חטאות יורדות בעניות להביא עוף: **והנך קראי לעכב.** וכשלמים מה שלמים לא חלקת בהן למצוה אף חטאת לא תחלוק בו לעכב וכיון דכתיב עכובא בזריקה אתיא להו [כ] לכולהו עבודות בהך דרשא מהיקשא דשלמים: **אשכחן חטאת חלב דכתיב ביה לחטאת.** "ושחט אותה לחטאת" בסתם חטאת כתיב (ד) [כא] ואם נפש (כי) תחטא וגו':

חטאת

זריקה מנלן מוכפר עליו הכהן מחטאתו. הרבה יש תימה דהכי קראי דשחיטה וקבלה ושחט אותה לחטאת ולקח הכהן כתיבי בסתם חטאת כגון חטאת חלב בפרשת ויקרא גבי כשבה והאי קרא דוכפר עליו הכהן מחטאתו כתיב בחטאת דשמיעת קול וביטוי שפתים אבל בחטאת חלב לא כתיב מחטאתו אלא על חטאתו כתיב ובתורת כהנים באותה פרשה עצמה לחטאת חלב דריש מקרא דמחטאתו אע"ג דלא כתיב בההיא פרשתא וזהו תימה דשביק קרא דעל חטאתו דכתיב בההיא פרשתא ושמא משום דעל חטאתו לאחר הקטרת אימורים הוא. דכתיב אבל תימה דלקמן משמע דכל הני קראי דהכא בחטאת חלב כתיבי דקאמר אשכחנא חטאת חלב [כב] אבל חטאת דשמיעת קול וביטוי שפתים מנא לן וי"ל דהכי קאמר לקמן אשכחנא חטאת חלב עכובא שחיטה וקבלה בשנוי קדש ושאר עבודות נילף כדאמר לעיל מה שלמים לא חלקת בין זביחה לשאר עבודות למצוה אף כאן לא תחלוק לעכב וקבלה נמי לא הוצרך לכתוב אבל שמיעת קול מנא לן דאע"ג דכתיב ביה וכפר עליו מחטאתו ודרשינן לעיל לשם חטאת היינו שנוי קדש בזריקה ולא חלקת לא נימא בזריקה לפי שהיא עיקר כפרה ושנוי בעלים בחטאת חלב נגמר משמיעת קול דליכא פירכא וי"מ דמחטאתו דקאמר היינו בשעיר נשיא דכתיב ביה נמי מחטאתו [כג] וקאי גם אחטאת חלב וקשה דכתיב לאחר הקטרת אימורים נראה לי. ברו"ך. ועוד נ"ל דלא הוה מצי למדרש מוכפר על חטאתו אשר חטא דכתיב בחטאת חלב משום דהכי קאמר על פשעו אשר חטא [כד] *) (ולא בשמיעת קול מיירי בחטאת קרבנו) ולא [כה] משעיר נשיא דכתיב מחטאתו ונסלח לו והיינו מפשעו וחטאתו שלו ונסלח לו אבל בשמיעת קול לא כתיב [כו] זה ולא זו אלא מחטאתו היינו מקרבנו. ברו"ך:

וזריקה בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב. תימה דמהאי קרא [כז] וכפר עליו הכהן מחטאתו דרשינן תרווייהו זריקה בשנוי קדש ושנוי בעלים ואם כן מחטאת חטאתו תיפוק ליה נמי עכובא בשנוי קדש כמו בשנוי בעלים דאתרווייהו קאי:

ועשה את חטאתו שיהו כל עשיותיו לשם חטאת אשכחנא שנוי קדש שנוי בעלים מנ"ל אמר רב הונא בריה דרב יהושע חטאת חטאתו. כך גירסת הקונטרס ולגירסא זו מוקי ברישא לעכב בשנוי קדש קודם שנעמיד למצוה בשנוי בעלים באם אינו ענין ואינו משמע כן בכולי פירקא לעיל גבי שלמים ופסק דקאמר אשכחנא שנוי קדש שנוי בעלים מנא לן ומוקי ברישא בשנוי בעלים באם אינו ענין קודם שיעמיד קרא לעכב ומיהו י"ל דשאני הכא דככר אשכחנא קרא לזריקה בשנוי בעלים ואית ספרים דגרסי אם אינו ענין לשנוי קדש דנפקא ליה מהתם תניהו ענין לשנוי בעלים אשכחנא למצוה לעכב מנא לן אמר רב הונא בריה דרב יהושע חטאת חטאתו ולגירסא זו לא נריכין תו לקרא דלעיל בזריקה וניחא נמי הא דגרסינן לעיל כדאמר רב הונא בריה דרב יהושע חטאת חטאתו דמשמע דעיקר מילתא לא אתמר אההיא והיינו משום דלבסוף לא קיימא: **מנחתם** ונסכיהם בלילה מנחתם ונסכיהם אפי' למחר. לאו מהאי קרא [קדרים]: **הילכך** מצוה משלמים והנך קראי לעכב. וא"ת למה לי למכתב בכולהו לכתוב [כח] *בהך ואינך כולהו אתו מדכתיב זאת תורת החטאת תורה אחת לכל החטאות כדלקמן בשמעתא דמבוג ויש לומר דבמסקנא

לא

*) מהרש"ק מ"ז ויש למחוק ב' תיבות בשמיעת קול וכצ"ל ולא מיירי בחטאת כו' ועיין חלופי גרסאות

שיטה מקובצת

א] (שנאמר) [דאמר קרא] וכפר עליו הכהן. גבי חטאת דשמיעת הקול כתיב (ויקרא ה') תימה אמאי שביק קרא דוכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא דכתיב גבי חטאת חלב או מוכפר עליו הכהן מחטאתו דכתיב גבי שעיר נשיא וי"ל דההוא בחטאת קא מיירי ולא בקרבן חטאת [דוכפר] על חטאתו אשר חטא [לא מיירי] בקרבן א): ב] תיבות בכל עבודות ל"ש ונמחק: ג] ולשאר עבודות אות ב' נמחק: ד] ה"ג רש"י ועשה כו' שיהו כל עשיותיו לשם חטאת ואם אינו ענין למצוה לשינוי קודש [דהא] נפקא מהתם תנהו ענין לעכב בשינוי קודש אשכחן שינוי קודש בין למצוה בין לעכב שינוי בעלים בין למצוה בין לעכב מנלן אמר רב הונא אתיא חטאת חטאתו [דמשמע שינוי בעלים למצוה] וכיון דגלי גלי ומשתמע בין למצוה ובין לעכב. וקשה דמיד דשמעינן שינוי קודש למצוה הוי לן לאהדורי שינוי בעלים למצוה ולאהדורי [אח"כ] אשינוי קודש לעכב כי כך שיטת התלמוד בכל הסוגיא לאוקמי מצוה בשינוי בעלים קודם שנדע עיכובא בשינוי קודש לכך נראה [דגרסי' אם] אינו ענין בשינוי קודש דנפקא לן מהתם תנהו ענין בשינוי בעלים אשכחן למצוה בין בשינוי קודש בין בשינוי בעלים לעכב מנלן בין בשינוי קודש בין בשינוי בעלים אמר רב הונא אתיא חטאת חטאתו דמשמע לעכב בשינוי בעלים ונפקא לעכב בשינוי קודש ב) הכי דחטאת חטאתו לא משמע אלא בשינוי בעלים דוקא הואיל ופשטא דקרא משתמע שינוי קודש הוי מוקמינן ליה בשינוי בעלים ואם אינו ענין קרא דחטאת קאי אשינוי בעלים. וכ"ש בשינוי קודש [דחטאת] חטאתו משמע לעכב וקאי אתרווייהו: ה] חטאת ואשכחן: ו] תיבות אם אינו ענין כו' לעכב מנלן נמחק: ז] רב הונא בריה דרב יהושע: ח] עיין בהשמטות בסוף המסכת: ט] אלא אמר רבא אתיא וכו' אשכחן שינוי קודש בין למצוה בין לעכב שינוי בעלים מנלן בשאר עבודות בין למצוה בין לעכב כך פי' רש"י ולא נהירא דהדא דקודם היה לנו להעמיד הפסוק. בשינוי בעלים למצוה משינוי קודש לעכב כמו שהקשיתי לעיל ועוד דמה הרויח רבא למימר (חטאת) [אתיא מחטאת] מצורע הלא חטאת נזיר לא סלקינן מינה אלא מכח הגי פירכא מה לחטאת נזיר שכן יש עמהם דמים אחרים והוא חושש ומביא עמו חטאת מצורע דשייך למיפרך הכי לכן נראה לפרש דאינו חוזר מקרא דנזיר רק מחטאת חטאתו משום קושיא דרבינא אבל לא חשש לאידך קושיא (דאי) [דמי] גמרי מהדדי וה"ק אלא אמר רבא מקראי דלעיל ידעינן שינוי קודש ושינוי בעלים למצוה ולעכב נפקא לן בשינוי קודש מועשה את החטאת והילכך פריך שפיר אשכחן שינוי קודש לעכב שינוי בעלים מנלן ומשני דכתיב וכפר על המטהר ולא על המטהר חבירו וקאי אכל עשיותיו דכתיב ברישא דקרא ועשה כדפי' בקונטרס: י] כרת. חדא מחדא: יא] קבלה רבינן ל ה תיבות היא מתרביא נמחק: יב] תיבת נמי נמחק: יג] מתיבות תרי למצוה כו' עד סוף הדבר נמחק: יד] ונסכיהם הכתובים בקרבנות החג מנחתם ונסכיהם: טו] תיבות לבא למחר נמחק: טז] בלילה ולבא למחר: יז] מנחתו דכתיב גבי נזיר: יח] הוא על המטהר ואכולהו עשיות: יט] שאין חטאותם: כ] כולהו אות ל' נמחק: כא] תיבת אם נמחק: כב] חלב ג) אבל אות ב' נמחק: כג] מחטאתו (תבי) [ונלי] תיבת וקאי ל"ש ותיבת גם נמחק: כד] מתיבת ולא כו' עד תיבת קרבנו נמחק: כה] ולא בשעיר נשיא דהא כתיב מחטאתו: כו] לא כתיב לא זה: כז] קרא דוכיפר: כח] לכתוב בחד ואינך תיבת בהך ל"ש ונמחק:

א) וכא דלא מייתי מקרא דשעיר נשיא (ויקרא ד') עי' בתוס' בסוד"ה זריקה בשם יע"א. ב) נראה דצ"ל ואף דחטאת חטאתו לא משמע וכו' משתמע שינוי קודש רק דמוקמינן ליה בשינוי בעלים באם אינו ענין וכו' וקרא דמחטאתו וכו'. ג) אולי צ"ל חלב כו' חטאת תיבת א:ל נמחק.

[לעיל ג: ה. ו. פסחים סב.]

רפ"ק

רפ"ק מ"ז

לקמן סד. תמורה יד. מנחות מד: [נב. תענית כ:]

ר"ל ונסכיהם גבי קרבנות החג אפי' בלילה כו'

[צ"ל חטאות חלב ומזיר]

צ"ל בחד ל"ק

הגהות הב"ח

(א) גמ' שינוי בעלים מנלן (אם אינו ענין וכו') מנלן. הא"מ ונ"ב רש"י לא גרס ליה אלא ה"ג אשכחן שינוי קדש שינוי בעלים מנלן אמר רב הונא כו': (ב) שם עולתו מאי דרשת ביה ותו: (ג) רש"י ד"ה ספוקא מיבעי ליה וכו' למחר לא בלילה: (ד) ד"ה אשכחן וכו' כתיב ואם נפש אחת תחטא:

* אחרי הסוגריים הקושיא מאשיבה, תוך הסוגריים ... מקשה על רבינא ומתרצת

ויקרא יד: יט
ועשה הכהן את החטאת
וכפר על המטהר
מטומאתו ואחר ישחט
את העולה

ויקרא ז: לז
זאת התורה לעולה למנחה
ולחטאת ולאשם ולמילואים
ולזבח השלמים

מבנה
△
נסיונות למצוא
מקור דוגמה
מדבר בחטאות